

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міський Голова

Олександр МЕНЗУЛ

2021 року

ПРОТОКОЛ №7200-119-14-21

засідання експертної групи «Фінансово-бюджетна сфера»
робочої групи з розробки проєкту Стратегії розвитку Вараської міської
територіальної громади на період до 2027 року .

22.07.2021

Головуючий на засіданні – Михайло ВОЛИНЕЦЬ, заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керівник експертної групи «Фінансово-бюджетна сфера» робочої групи з розробки проєкту Стратегії розвитку Вараської міської територіальної громади на період до 2027 року.

Присутні:

КРАВЕЦЬ

Юрій Михайлович

- голова постійної депутатської комісії Вараської міської ради з питань бюджету, фінансів, економічного розвитку та інвестиційної політики, заступник керівника експертної групи

ЗУБРЕЦЬКА

Ніна Олексіївна

-заступник начальника управління, начальник відділу економіки, промисловості та транспорту управління економіки та розвитку громади виконавчого комітету Вараської міської ради, заступник керівника експертної групи

ЧЕРЕВАЧ

Інна Анатоліївна

-головний спеціаліст відділу економіки, промисловості та транспорту управління економіки та розвитку громади виконавчого комітету Вараської міської ради, секретар експертної групи

ШЕВЧУК

Віктор Володимирович

-заступник начальника управління освіти виконавчого комітету Вараської міської ради

Запрошені:

СИТАЙ

Мирослав Вікторович

- начальник Вараського відділу по роботі з податковим боргом управління по роботі з податковим боргом Головного управління ДПС у Рівненській області

Порядок денний засідання експертної групи «Фінансово - бюджетна сфера»:

1. Вступне слово (керівник експертної групи Михайло ВОЛИНЕЦЬ).
2. Інформація про виконання протокольного доручення засідання експертної групи «Фінансово - бюджетна сфера» від 08.07.2021 та узагальнений аналіз наданих показників (доповідає - заступник керівника експертної групи Ніна ЗУБРЕЦЬКА).
3. Аналітична довідка щодо структури доходної та видаткової частин бюджету Вараської міської територіальної громади в динаміці та перспективи розвитку до 2027 року. Характеристика сильних та слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), викликів і ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру та показники заборгованості по платежах до бюджету Вараської міської територіальної громади за період 2016 - 2027 років (доповідає заступник начальника фінансового управління, начальник бюджетного відділу Ростислав КОТЯШ).
4. Аналітична довідка щодо обсягу та структури податкового боргу по платежах до бюджету Вараської міської територіальної громади в динаміці та перспективи розвитку до 2027 року. Характеристика сильних та слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), викликів і ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру (доповідає начальник Вараського відділу по роботі з податковим боргом управління по роботі з податковим боргом Головного управління ДПС у Рівненській області Мирослав СИГАЙ).
5. Аналітична довідка по структурі видатків в галузі освіта Вараської міської територіальної громади в динаміці з 2016 по 2021 рік, перспектив розвитку галузі освіти до 2027 та SWOT-аналіз (сильні та слабкі сторони; загрози та можливості) галузі «Освіта» (доповідає заступник начальника управління освіти – Віктор ШЕВЧУК).
6. Обговорення проблемних питань.

Виступили:

1. З вступним словом виступив головуючий на засіданні експертної групи **Михайло ВОЛИНЕЦЬ** – заступник міського голови, який визначив та охарактеризував напрямки діяльності експертної групи.

2. Про виконання протокольного доручення засідання експертної групи «Фінансово - бюджетна сфера» від 08.07.2021 та щодо аналітичних показників структури доходної та видаткової частин бюджету Вараської міської територіальної громади в динаміці та перспективи розвитку до 2027 року. Характеристика сильних та слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), викликів і ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру та показники заборгованості по платежах до бюджету Вараської міської територіальної громади за період 2016 - 2027 років доповіла - заступник керівника експертної групи **Ніна ЗУБРЕЦЬКА**.

Згідно аналізу обсягу власних доходів загального фонду бюджету за період з 2016 по 2021 роки відстежується тенденція до поступового щорічного зростання доходної бази бюджету громади, що характеризує її фінансову стабільність. Даний факт являєть сильною стороною та надає можливість в наступних роках (до 2027 року) для стабільного розвитку Вараської міської територіальної громади.

В середньому приріст власних доходів загального фонду бюджету щороку становив близько 20%; в першу чергу за рахунок темпів зростання податку на доходи фізичних осіб – щороку в середньому близько 26%. По платі за землю за період з 2016 по 2021 роки згідно відстеженням щорічного приросту спостерігається поступове зниження приросту даного виду доходу – з 219% до 104%.

По обсягу власних доходів загального фонду бюджету на одного мешканця відстежується тенденція до зростання: з 5,4 тис.грн. в 2016 році до 11,6 тис.грн. в 2020 році.

Враховуючи визначені тенденції зростання власних доходів є можливість визначити перспективи розвитку доходної бази бюджету та можливості забезпечення фінансовим ресурсом галузевих видатків бюджетної сфери.

Структура видатків бюджету в 2016 та 2020 роках в розрізі основних галузей представлена в презентації (презентація додається).

Питома вага видатків по галузі освіта збільшилася в 2020 році порівняно з 2016 роком на 8%, по житлово-комунальному господарству – збільшення на 7%, по заходах капітального характеру та будівництву - на 4%, по культурі - на 1%; питома вага видатків на охорону здоров'я зменшилася на 4%.

Питома вага реверсної дотації в загальному обсязі видатків бюджету залишається на рівні 10% (при цьому її розмір за роками збільшився з 35,4 млн.грн. в 2016 році до 87,4 млн.грн. в 2021 році, або в 2,5 рази).

Загальний обсяг видатків бюджету Вараської МТГ за період з 2016 по 2020 роки збільшився на 293,7 млн.грн. (в 1,9 рази). З врахуванням прогнозних показників на 2021 рік збільшення видаткової частини бюджету, порівняно з 2016 роком, відбудеться на 425,5 млн.грн. або в 2,2 рази (з 340,1 млн.грн. до 765,6 млн.грн.)

Найбільший приріст обсягу видатків бюджету відбувся у 2017 році – на 158,2 млн.грн. (або на 47%) порівняно з 2016 роком. Значний приріст обсягу видатків прогнозується в 2021 році – на 131,8 млн.грн. (або на 21%) порівняно з 2020 роком.

Обсяг видатків по галузі освіта за період з 2016 по 2021 роки збільшився на 288,6 млн.грн., або в 3,5 рази. Питома вага (частка) видатків на освітню галузь в загальних видатках бюджету збільшилася з 33% в 2016 році до 52% в 2021 році (по бюджету на 2021 рік – 402,3 млн.грн.).

Збільшення питомої ваги обсягу заробітної плати з нарахуваннями в загальному обсязі видатків бюджету з 43% в 2016 році до 48% в 2020 році (302,3 млн.грн.), а також збільшення частки інших захищених видатків, визначає соціальну спрямованість бюджету.

Капітальні видатки на одного жителя в 2020 році збільшилися на 927 грн. (або на 59%) і становили 2,5 тис.грн. (для порівняння – обсяг власних

доходів загального фонду бюджету на одного жителя в 2020 році становили 11,6 тис.грн.).

Найбільше зростання обсягу капітальних видатків бюджету відбулося у 2020 році – на 39,8 млн.грн. (або на 59%) порівняно з 2019 роком.

Одним з резервів наповнення бюджету громади є погашення заборгованості по платежах в бюджет. Заборгованість по платежах в бюджет в 2020 році збільшилася порівняно з 01.01.2016 року на 1 312,4 тис.грн., або в 3,2 рази, в основному за рахунок зростання боргу по єдиному податку, податку на нерухоме майно (в тому числі платі за землю).

У першому півріччі 2021 року відбувається подальше зростання податкового боргу: з 1590,2 тис.грн. (на 01.01.2021) до 1 897,7 тис.грн. (на 01.06.2021) – на 19%.

Заборгованість по платежах до бюджетів усіх рівнів по Вараській міській територіальній громаді за період з 01.01.2016 по 01.06.2021 року зросла на 153%, або на 1 124,1 тис.грн. (борг на 01.06.2021 - 3 254,7 тис.грн.), в тому числі зростання боргу до місцевого бюджету Вараської МТГ – в 3,2 рази або на 1 312,4 тис.грн. (борг на 01.06.2021 р. - 1 897,7 тис.грн.).

Михайло ВОЛИНЕЦЬ зауважив, що загальна сума видатків на освіту по загальному фонду бюджету (з врахуванням змін) на останню звітну дату становить порядку 402 млн.грн.

Юрій КРАВЕЦЬ голова постійної депутатської комісії Вараської міської ради з питань бюджету, фінансів, економічного розвитку та інвестиційної політики, заступник керівника експертної групи наголосив, що існує великий ризик та загроза наповнення бюджету громади через виникнення перспективи корпоратизації підприємств атомної енергетики, що автоматично створює загрози для розвитку не лише освітянської галузі, а і громади загалом.

Ніна ЗУБРЕЦЬКА довела до відома присутніх інформацію, що одним з суттєвих ризиків для наповнення бюджету Вараської МТГ є зменшення надходжень зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за рахунок втрати основного платника по даному виду надходження – ВП «Рівненська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом». Відповідно до індивідуальної податкової консультації (наданої підприємству Державною податковою службою України від 07.08.2020 № 3243/ППК/99-00-04-03-03-06) у підприємства, яке використовує об'єкти нерухомості, що закріплені за ним на праві господарського відання, не виникатимуть податкові зобов'язання з податку на нерухомість, оскільки відповідно до податкового законодавства платниками податку на нерухомість визначені власники майна. Втрати бюджету складатимуть порядку 5 млн.грн. щорічно.

З огляду на дану загрозу та з метою запобігання подальшим бюджетним втратам, міським головою Олександром МЕНЗУЛОМ на засіданні Асоціації міст-супутників АЕС, яке відбулося 20.07.2021, були запропоновані шляхи вирішення даної проблеми через внесення змін до статті 266 Податкового кодексу України.

Мирослав СИТАЙ доповів про обсяги та структуру податкового боргу по платежах до бюджету Вараської міської територіальної громади в динаміці

та перспективи розвитку до 2027 року, зазначивши, що податковий борг до бюджету Вараської міської територіальної громади станом на 01.07.2021 року становить 1 817,22 тис.грн. Сума боргу складається з боргів по сплаті ПДФО, податку на прибуток, єдиного податку, акцизу, платежів від оренди та ін.

З огляду на проноз показників до 2027 року простежується тенденція до зниження податкового боргу за наближеними показниками на 26,43 тис.грн.

Найбільшими боржниками по місту Вараш є 3 юридичні особи та решта фізичні особи-підприємці. На сьогоднішній день тривають контрольні-перевірочні роботи фізичних осіб та юридичних осіб в частині правильності обчислення, повноти і своєчасності сплати податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного внеску (січень-червень 2021 року).

Різке зменшення зведеного податкового боргу з 8 630,9 тис.грн. (на 01.01.2019) до 2 246,6 тис.грн. (на 01.01.2020) пов'язане з процесом ліквідації окремих будівельних організацій та списанням податкового боргу.

Віктор ШЕВЧУК доповів про структуру видатків в галузі освіта Вараської міської територіальної громади в динаміці з 2016 по 2021 рік, перспектив розвитку галузі освіти до 2027 та SWOT-аналіз (сильні та слабкі сторони; загрози та можливості).

Присутніх поінформовано що, галузь «освіта» найбільша по видатках бюджету Вараської міської територіальної громади, питома вага видатків щороку має тенденцію до підвищення. Найбільш витратними складовими є заробітна плата з нарахуваннями на неї, яка становить близько 84%. Показник збільшуватиметься щороку, оскільки мінімальна заробітна плата постійно зростає.

Ще однією витратною складовою в перспективі є зношуваність матеріально-технічної бази по сільських навчальних закладах, які потребують заміни вікон, дверей, покрівлі та мереж. Також, постійне підвищення тарифів на комунальні послуги, тягне за собою постійні витрати, а заміна індивідуальних теплових вузлів по навчальних закладах не дає значної економії коштів.

Ще однією досить великою складовою витрат по галузі є забезпечення харчуванням учнів. Харчування учнів 1- 4 класів у 2021 році забезпечено відповідно до міської програми «Харчування учнів закладів загальної середньої освіти Вараської міської територіальної громади на 2020-2022 роки», що затверджена рішенням Вараської міської ради від 30.10.2019 №1547 (хоча чинним законодавством України визначено, що харчуванням мають бути забезпечені лише пільгові категорії дітей), що потребує великих фінансових ресурсів – 16,3 млн.грн. у 2021 році; 8,2 млн. в 2020 році (зменшення - у зв'язку з респіраторною хворобою COVID-19); 11,8 млн.грн. в 2019 році.

На рахунок капітальних проектів: по всіх закладах освіти замінено вікна, в основному роботи проведено за рахунок субвенції з державного бюджету на виконання заходів соціально-економічного розвитку з співфінансуванням з місцевого бюджету. У 2021 році розмір субвенції з державного бюджету становить 1,3 млн.грн., які було використано на заміну вікон в гімназії села Заболоття та на закупівлю комп'ютерної техніки.

На перспективу: у 2021 році заплановано виготовлення ПКД (1,5 млн.грн.) на будівництво школи на 600 місць в селі Сопачів та організація

забезпечення автоматизованої пожежної сигналізації по закладах освіти; у 2022 та наступних роках планується виготовлення ПКД на будівництво дошкільних навчальних закладів у селах Більська Воля, Собіщиці та Мульчиці.

Для оптимізації видатків по галузі проводиться робота по перегляду мережі навчальних закладів, при цьому, забезпечується безперебійне надання якісних освітніх послуг. На сьогоднішній день понижено статус Старорафалівської гімназії, ліквідовано школи в селах Діброва та Щоків, дітей з ліквідованих шкіл довозитиме шкільний автобус до села Сопачів. Для забезпечення комфортного та вчасного доведення дітей до навчальних закладів є потреба у придбанні 2-х автобусів.

Розглядаючи SWOT-аналіз, **Віктор ШЕВЧУК** зазначив сильні та слабкі сторони:

- сильні сторони: кадровий потенціал; матеріально – технічне забезпечення закладів освіти міста; наявність Інклюзивно – ресурсного центру та центру професійного розвитку педагогічних працівників; співпраця з ВП «Рівненська АЕС»; забезпечення безкоштовним харчуванням учнів та вихованців пільгових категорій; функціонування закладів позашкільної освіти, в тому числі спортивного спрямування; інноваційна діяльність (STEM лабораторія в ЗЗСО №1 та ЗДО №1);

- слабкі сторони: зношена та застаріла матеріально-технічна база в сільських закладах освіти та необхідність залучення додаткового фінансового ресурсу для здійснення будівельних робіт (будівництво, ремонт, реконструкції) по сільських закладах освіти громади; соціально-демографічна криза та, відповідно, зменшення чисельності вихованців та учнів в закладах освіти; відсутність педагогічних кадрів по окремих дисциплінах; відсутність спортивного комплексу для ДЮСШ; відсутність позашкільної роботи в сільській місцевості; забезпечення довозення учнів, в тому числі необхідність придбання достатньої кількості автобусів для їх перевезення; не пропорційна наповнюваність класів та низька наповнюваність груп по закладах освіти; відсутність закладів вищої освіти.

Михайло ВОЛИНЕЦЬ зазначив, що матеріально-технічне забезпечення закладів освіти можна розглядати з двох сторін: як сильну сторону в частині закладів освіти міста і як слабку сторону – по сільських закладах освіти. Аналогічно по кадровому потенціалу – є проблема з забезпеченням викладачів по напрямку фізика.

Також слабкою стороною є все та ж загроза корпоратизації РАЕС, що значно знизить надходження ПДФО до бюджету Вараської міської територіальної громади, що негативно відобразиться на фінансовому забезпеченні закладів освіти.

Юрій КРАВЕЦЬ порушив питання по утриманню методичного кабінету, на що **Михайло ВОЛИНЕЦЬ** зауважив, що потрібно визначити чи методичний кабінет виконує свою функцію, а питання оптимізації штатів по закладах освіти вкрай важливе для подальшого розвитку громади та зменшення навантаження на бюджет Вараської міської територіальної громади.

• **Вирішили:**

1. Фінансовому управлінню виконавчого комітету Вараської міської ради надати:

- аналітичні матеріали по структурі доходної та видаткової частин бюджету Вараської міської територіальної громади в динаміці до 2027 року (за формою згідно з додатком до протоколу засідання експертної групи «Фінансово-бюджетна сфера» №7200-ПТ-01-21 від 07.06.2021 року);

- підготувати SWOT-аналіз (сильні та слабкі сторони; загрози та можливості), визначення стратегічних цілей, операційних цілей та завдань що стосуються доходної та видаткової частин бюджету Вараської міської територіальної громади (дод. 2).

2. Уповноваженій особі Головного управління ДПС у Рівненській області (**Жанна ГАЛЬЧИК**) підготувати та надати:

- SWOT-аналіз (сильні та слабкі сторони; загрози та можливості), визначення стратегічних цілей, операційних цілей та завдань що стосуються доходної частини бюджету Вараської міської територіальної громади та податкового боргу по платежах до бюджету Вараської міської територіальної громади (дод. 2).

3. Членам експертної групи опрацювати представлені матеріали з метою аналізу та відстеження тенденцій стану розвитку громади та надати пропозиції щодо стратегічних та операційних цілей розвитку громади в частині фінансово-бюджетної сфери до 2027 року, а також забезпечити визначення сильних та слабких сторін галузі, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), викликів і ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру.

4. Управлінню економіки та розвитку громади (**Інна ЗУБРЕЦЬКА**) забезпечити узагальнення аналітичних матеріалів з метою відстеження тенденцій та перспектив розвитку Вараської міської територіальної громади в частині фінансово-бюджетної сфери.

Керівник експертної групи
«Фінансово-бюджетна сфера»

Михайло ВОЛИНЕЦЬ

Протокол підготував
секретар експертної групи
Інна ЧЕРЕВАЧ

